

CLOVNII

Scenariu de MIHAI MĂLAIMARE

Monsieur Loyal ALEXANDRU GEORGESCU
Domnul Clovn MIRCEA CONSTANTINESCU
Dario ANDA CĂLUGĂREANU
Fratellini MIHAI MĂLAIMARE
Loriot ADRIAN TITIENI (student IATC)
Mimile CLAUDIA CĂRĂMIDĂ (studentă IATC)
Tonino MIHAI BISERICANU (student IATC)
Nino GEORGE PETCU (student IATC)
Chico MIHAI PANAIT

Scenografia NICOLAE STANCIU
Ilustrația muzicală FLORIN IONESCU
Coregrafia MIHAI PANAIT
Regia tehnică { POMPILIU RĂDULESCU
 DAN TOMESCU

Regia artistică MIHAI MĂLAIMARE

Chiriță Dumitrescu (șef regizorat), ing. Corneliu Ciolac (șef de producție), ing. Ionel Pascu (șef compart. electronic), ing. Vetuța Gavrilă (șef compart. electric scenă), Elena Ion (șef atelier coafură), T. Stoichiță (șef tâmplărie), C. Alexandru (șef tapițerie), Nicolae Alexandru și Maria Gheorghiză (șefi croitorie), N. Pascu (lumini), S. Simbotin (mașinist), I. Zaharachescu (șef cizmărie), Gh. Cursaru (șef boiangerie), A. Pinoșanu (șef mecanică), Sunet: M. Zane, Machiajul: Vl. Antoci.

CLOVNII

Fac de câteva zile o experiență, spun diferitelor persoane că am văzut un spectacol cu clovni; involuntar și invariabil, pe fața interlocutorilor apare un zîmbet, în ochi se aprinde o lumină.

...Clovn? Dictionarele spun că e un cuvînt de origine engleză și desemnează un personaj grotesc

din vechile farse. Dar gîndul ne duce imediat înapoi, mult înapoi, către originile artei dramatice, unde un asemenea personaj se numea *mim* și se manifesta prin gesturi și strîmbături; se spune că venea din orientul îndepărtat, prin Persia, Egipt, Roma, Dacia, Bizanț. Ce erau mimele? „Improvizații comice, scurte, cu notă bufonă” (Ion Zamfirescu: *Istoria universală a teatrului*). Manifestări care, în formă rudimentară, le regăsim la greci în jocurile dionisiace și în comedia care nu dispunea încă de-o structură

anume. „Ea constă atunci dintr-un fel de mascaradă... în care se înlanțuia un amestec neorganizat de cîntece, de dansuri, de bufonerii rudimentare, de jocuri mimice și de exhibiții burlești” (idem). Un teoretician francez al artei poetice, Boileau, ne atrage luarea-aminte și asupra unui prim nume străvechi în materie, cînd zice: „Tespis fu primul care, cu drojdie minjit, / Cu ceata nebunească prin țiguri a pornit; / Urcînd în car actorii în straie zdrențoase, / Înveselea mulțimea cu scene caraghioase”.

Apoi, evoluția personajului ia forme mai distincte. La romani unde arta circului a căpătat o mare popularitate, apar Maccus, Pappus, Bucco, Manducus, Dorellus, Panniculus — fiecare cu cite o mască ilară. Din ei se vor ivi mai tîrziu în Italia personajele comediei dell'arte — Pulcinella, Pantalone, Arlecchino, etc. La francezi Pierrot, Punch la englezi, Hanswurst în Germania Karagoz și Nastratin Hogeia în orient, Păcală și Tindală la noi. Asta după ce, la noi, i-am avut în alaiurile curților domnești

În prim plan: Mircea Constantinescu

Anda Călugăreanu și

Mihai Mălaimare, Anda Călugăreanu, Mircea Constantinescu

Spectacolul este ceea ce s-ar putea numi o splendidă clownerie în sensul strict tehnic dar și cel mai plin de nobile înțelesuri și de nuanțe al termenului, sau, ca să nu las loc pentru nici un echivoc, o arlechinadă suis-generis, menită să-l scoată pe spectator din obișnuitul cotidian printr-o admirabilă convenție ludică și să-l instaleze pentru două ore în împărăția risului. Un ris profund omenesc încărcat de semnificații care acoperă o întinsă gamă sufletească de la lirismul cel mai pur pînă la sarcasm și la plînsul mornit. „Clovni” e un spectacol profund original, viu și antrenant care, ca și basmele, e destinat copiilor de la unu la o sută de ani dînd convingerea că, învelite în ris, valorile vieții triumfă peste vremelnicie și peste moarte. Un spectacol plin de o modernă poezie.

ION DODU BĂLAN

Iată un spectacol unic, un spectacol cum nu s-a prea văzut pe scenele noastre. Această calvacadă de umor, dans și cîntec, șochează și farmecă spectatorul. Trupa de actori condusă de Mihai Mălaimare execută un adevărat tur de forță fiecare dintre ei fiind, pe rînd, acrobat, dansator și... clown. Spectacolul este un adevărat regal de virtuți actoricești care electrizează sala și-o fac să se alieze la acest joc de copil mari. Li prevăd o lungă și veselă permanență.

MIRCEA MICU

pe pehlivani și măscărici, uneori numiți soitari sau suitari — făcând parte din suita domnului. Apoi, în operele marilor dramaturgi, personajul a supt treptele de culminație artistică și filosofică, după cum bine știm de la Molière și Shakespeare, care ne-au dat inegalabilii Sganarelle și Scapin, pe nemuritorii bufoni.

Și, iată, la nașterea celei de-a șaptea arte, pe vremea cînd prin forța lucrurilor cinematograful trebuia să se dispenseze de cuvînt pentru că nu se inventase încă sonorul, clovniii sînt aceia

care, alături de alte tipuri, îi asigură cu precădere ascensiunea și faima. Epoca cinematografului mut ne smulge și astăzi admirația și hohotele de rîs, în mult gustatele retrospectiv de la televizor prin peripețiile unui cuplu celebru ca Stan și Bran și minunatele poeme comice ale lui Charles Chaplin, care l-a impus publicului și eternității pe fermecătorul Charlot.

Clovnul este, așadar, copilăria teatrului? Da — dar mai este și durerea, nemărturisită, a suferințelor pe care le-a avut de îndurat

de-a lungul unui drum anevoios de maturizare, a privațiunilor pe care le-a înfruntat, a nenumăratelor șicane și opreliști care i-au atins demnitatea, scoțindu-l mereu, de-a lungul vremii, la multe popoare, în afara societății și a legii. O demnitate pe care și-a apărat-o întotdeauna cu curaj, cu inteligență, cu mindrie și a convertit-o în sclipiri de geniu. Arta clovnelui e optimistă pentru că e o biruință, și populară pentru că e o mare iubire de oameni.

Ne-au plăcut cuvintele unui

confrate de-acum șizeci de ani și încheiem cu ele, menționînd că acolo unde spune „circ”, se poate pune tot atît de bine cuvîntul „artă”. „Un circ fără clovni e ca o noapte fără stele, ca o stradă fără felinare”. („Viața artistică”, 1928). Văzîndu-i în teatru, avem într-o străfulgerare istoria genului sub ochi și bucuria de a constata, și astfel, că zîmbetele omului nu pot fi de nimic și niciodată — furate!

CONSTANTIN PARASCHIVESCU

și Mihai Mălaimare

Claudia Cărămidă, Mihai Bisericanu, Adrian Titieni, Mihai Mălaimare, Anda Călugăreanu, Alexandru Georgescu, Mircea Constantinescu, Mihai Panait

Claudia Cărămidă și Alexandru Georgescu

George Petcu, Adrian Titieni, Mihai Bisericanu

Scenă de ansamblu

Am râs și eu, copil fiind, de saltimbancii și de clovnii pe care îi vedeam la circ. M-am amuzat, mai apoi, de arlechinii și de bufonii din piesele de teatru la care am fost. Am privit măștile lor de vopsea, ca și costumele lor pestrițe, din tablourile lui Daumier, Lautrec sau Picasso. Am și citit câte ceva despre acest personaj multiplu — căci saltimbanc, arlechin, bufon sau clovn nu înseamnă chiar același lucru — și mi-au rămas în memorie doi artiști, printre cei mai serioși din câți au existat, care declară absolut convingși că fondul naturii lor este de clovn: Flaubert și Joyce. Dar cel mai durabil m-a impresionat o amintire a lui Tudor Vianu, în care sînt relatate două întâlniri întîmplatoare cu un bizar actor al străzii, care avea

obiceiul să se deghizeze în toate felurile și, de fiecare dată de nerecunoscut, să stoarcă de la naivi un pumn de bani, jucîndu-le comedia suferinței, a ghinionului sau a bolii. Se numea Heinrich Rotbart și era un cabotin genial: un soi de măscărici al condiției umane. Înțelegînd că a fost păcălit, înșelat, Vianu mărturisește a fi încercat pentru Rotbart, o dată mica revoltă trecută, și o anume recunoștință. De ce? — m-am întrebat atunci, ca în fața unei enigme pe care autorul însuși nu simte nevoia s-o explice. Și mi-am răspuns, ceva mai tîrziu, că probabil gravul, aulicul, doctoralul Vianu a sfîrșit prin a vedea în măscăriciul Rotbart imaginea sa răsturnată, dublul său compromiță-

tor. Dar oare nu există, în noi toți, un astfel de dublu, în orice om serios un saltimbanc, ca în Mr. Jeckill un Mr. Hyde? Astăzi bănuiesc, sînt aproape sigur, că definiția cea mai bună a clovnului aceasta este: *clovnul sînt eu* — ori de cît ori n-am slăbiciunea de a fi grav și tăria de a mă lua în serios; cînd artistul biruie pe burghezul din mine; și, mai ales, dacă reușesc să fac haz de necaz și să înfrunt cu stoicism amenințarea Spînului. Ați uitat-o? Iat-o: „Rîzi, tu, rîzi, Harap-Albi!”. Ne trebuie, nu e așa, auzînd-o, o doză de eroism ca să nu ne înghețe rîsul pe buze, cum se usucă vopseaua pe obrazul clovnului din noi.

NICOLAE MANOLESCU

Secretar de redacție: Claudiu Cristescu
Prezentare grafică: Gheorghe Gheorghiu
Foto: Ioan Oprea